

Nr 668

Av herr **Keijer m.fl.**, om anslag för upprättande av generalplan och byggnadsplan i vissa lantmäteridistrikt.

(Lika lydande med motion nr 542 i Första kammaren)

Stockholm den 27 januari 1965

Augustinus Keijer

Ingemar Mundebo

Cecilia Nettelbrandt

Lennart Stiernstedt

Erik Tobé

Folke Trana

Erik Grebäck

Nr 669

Av herr **Larsson** i Hedenäset, om överförande av kronoskog till allmänning.

(Lika lydande med motion nr 564 i Första kammaren)

Landets skogstillgångar är av det största värde för folkhushållet. Trävaror och andra skogsprodukter intar en dominerande position i vårt lands handel med omvärlden. En betydande del av landets befolkning har direkt eller indirekt sin försörjning av våra skogar och deras avkastning.

Det är mot denna bakgrund helt naturligt att olika skogliga spörsmål tilldrar sig ett betydande intresse i den allmänna debatten. Ett effektivt skogsbruk som tillgodoser både behovet av en god skogsvård och en sund företagsekonomi framstår som eftersträvansvärt. Debatten kring dessa spörsmål har rätt ofta tenderat till försök att värdera olika skogsägarkategorier och deras företräderna. Varken ur skogliga eller allmänna synpunkter har det väl ännu presterats en entydig och slutlig värdering härvidlag. Avsikten är ej heller att i detta sammanhang försöka få till stånd en sådan bedömning. Däremot syns det vara av intresse att få fördjupa debatten

till att även omfatta olika typer inom ägarkategorierna. Därvidlag föreligger visst material i fråga om olika typer av allmänna skogar som ger underlag för en viss belysning av problematiken, även om det är uppenbart att tillräckligt material för en slutlig bedömning av olika frågeställningar ej för dagen står till buds.

I dagarna har domänstyrelsen redovisat det ekonomiska resultatet för kronoskogarna år 1963. Härav framgår att verksamheten som sådan lämnat ett förhållandevis obetydligt utbyte. För hela landet och en skogsareal om 4 116 104 ha redovisas ett netto om 24 226 753 kronor eller ej fullt 2 procent av taxeringsvärdet. För jämförelses skull må följande deluppgifter redovisas över resultatet av verksamheten i Norrbottens län.

	Inkomster	Utgifter	Resultat
Ö. Norrbottens distr.	37 548 000	44 675 000	— 7 127 000
N. Norrbottens distr.	35 846 000	36 873 000	— 1 027 000
Av Skellefteå distr. revir- förvaltningar inom Norr- botten	15 200 000	17 571 000	— 2 371 000
			<hr/> —10 525 000

Observeras bör givetvis att domänverkets skogsinnehav i denna del av landet i betydande utsträckning är lågavkastande och ur drivningssynpunkt illa belägna skogar. Det vill dock synas som om det ekonomiska resultatet, en förlust om 10,5 milj. kronor på ett år, är mindre tillfredsställande.

Erkännas må att det är svårt att göra rättvisa jämförelser i fråga om utbyte och effektivitet av skogsbruk. Förutom vad ovan anförts i fråga om läge och avkastning influeras ju även det årliga resultatet av sådana faktorer som virkesuttagets förhållande till tillväxten kvantitativt och kvalitativt, omfattningen av skogsvårdande och andra förbättringsåtgärder o.s.v. Med denna reservation må ändock som en viss ledning anföras det ekonomiska resultatet för de s.k. skogsallmänningarna i Norrbottens län. Ifrån allmänningsskogarna i Arvidsjaur, Jokkmokk, Gällivare, Tärendö, Pajala och Junosuando har uppgifter härom erhållits. Sammantaget lämnas följande redovisning för dessa allmänningsskogar i Norrbotten:

	Inkomster	Utgifter före skatt	Resultat
År 1963	8 189 960	5 215 223	+ 2 974 737
1959—1963, medeltal/år	7 253 802	4 871 613	+ 2 382 189

Utän att, som nämnts, på tillgängligt material vilja draga alltför bestämda slutsatser må nämnas att de här redovisade allmänningsskogarna är belägna inom Norrbottens inland, medan kronoskogar även finnes i länets kust-

trakter och således i förmånligare lägen. Vidare må anföras att å de redovisade allmänningsskogarna år 1963 utfördes olika skogsvårdande arbeten å en areal om 5 444 ha och under de senaste fem åren å 27 286 ha. I statlig och kommunal skatt har dessa allmänningar betalt 1 258 053 kronor under 1963 och 5 453 160 kronor de fem senaste åren.

De här redovisade uppgifterna tyder onekligen på att den företagsform som allmänningsskogarna representerar är väl så effektiv. Om — efter en närmare analys och granskning av olika omständigheter som i detta sammanhang är relevanta — detta antagande bekräftas, måste det ur allmänna synpunkter i princip vara motiverat att kronoskogar överföres till formen allmänningsskogar. Härför talar även det förhållandet att det ur lokaliseringspolitiska synpunkter blir ett positivt tillskott om produktionsresurserna äges av de inom bygden bosatta.

Erinras må att önskemålet om komplettering av ofullständiga jordbruk med tillskott av bl.a. kronoskog har bemötts med betänkligheter mot att splittra upp större skogsenheter till alltför små sådana. Gentemot ett överförande till allmänningsskogar gäller dock ej dessa erinringar. Här blir det ju fortfarande möjligt att bibehålla enheter av rationell storleksordning. Detta framgår ju även av här redovisade uppgifter från allmänningsskogar i Norrbotten.

Vad här anförts synes mig tala för en utredning av frågan om överförande av kronoskogar till skogsallmänningar sockenvis eller för andra lämpliga geografiska områden. Härvid bör olika skogliga spörsmål, företags- och samhällsekonomiska synpunkter liksom lokaliseringspolitiska önskemål närmare penetreras. Ehuru här anförts exempel från Norrbottens län bör givetvis utredningsarbetet bli riksomfattande.

Vid den av mig förordade utredningen kommer även in i bilden de kvalifikationskrav som bör ställas för medlemskap i skogsallmänningarna i fråga. Som regel gäller för nu befintliga skogsallmänningar att för medlemskap fordras att inom visst geografiskt område inneha i mantal satt jord. Som här exemplifierats ger allmänningar byggda på sådant medlemskrav en organisation skickad att bedriva ett ekonomiskt skogsbruk. Häri ligger onekligen en stor värdetillgång. Å andra sidan kan det givetvis när det gäller överförande av skogar som redan är i allmän ägo ifrågasättas om ej andelsrättigheter bör tillkomma varje inom det aktuella området bosatt röstberättigad person. Ur demokratiska synpunkter kan skäl anföras för en sådan anordning. Det vill synas att båda dessa två alternativ bör förutsättningslöst prövas vid utredningsarbetet. Härvid må givetvis gälla att övervägandena endast må omfatta frågan om medlemskap i allmänningar som nyskapas med anlitande av kronoskog inom området och givetvis ej redan tidigare befintliga allmänningsskogar.

En fråga av intresse blir givetvis även frågan om på vilka ekonomiska villkor sådant överförande av kronoskog till skogsallmänningar bör ske.

Utan att vilja alltför hårt binda det begärda utredningsarbetet må framhållas att vid denna värdering bör skälig hänsyn kunna tagas till den nettoavkastning för respektive revir som under senare år redovisats.

Med stöd av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och därav föranledda förslag till överförande av kronoskog till allmänningar för socknar eller andra lämpliga geografiska områden.

Stockholm den 27 januari 1965

Harald Larsson

i Hedenäset